

LEKTORI SALUTEM

Fáyné dr. habil. Dombi Alice

Örömmel üdvözlöm az olvasót, aki egy különleges kötetet tart a kezében. A téma egyrészt rendkívüli, hiszen olyan neveléstörténeti tanulmányokat tartalmaz a kötet, amelyek a történeti mikro-kutatások világába vezetik be az olvasót. Másrészt a Szegedi Tudományegyetem hallgatói, ifjú kutatói munkáit olvashatjuk benne, akik hittel és lelkesedéssel vágta bele a forráselemzésbe, keresve az egyedit, és bemutatva az általánosítható következtetéseket.

A tanulmányok írói többségében a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Tanszékén *Fizel Natasa* vezetésével működő „Kiss Áron Neveléstörténeti Tehetségműhely” tagjai, de szerzőink között megtalálható bölcsészhallgató is.

A mozaikszerűnek tűnő témák azonban egy logikai láncre felfűzhetőek: a regionális kutatástól az átfogó témákon keresztül a nemzetközi kitekintésig jutnak el.

Kiss Nikolett szociálpedagógus hallgató a Waldorf pedagógia és az újszegedi „Kerti Iskola” oktatási, nevelési koncepcióját vázolja fel. A téma nemzetközi kontextusba helyezése után *Dolch Erzsébet* koncepcióját és gyakorlatát mutatja be, aki a „Kerti Iskola” vezetőjeként gyermekközpontú nevelési módszereivel nagy hatást gyakorolt kis tanítványaira. Konklúziója: „a Kerti Iskola” a magyar reformpedagógia egyik legfontosabb eszmei értékét képviseli.

A következő téma a szegedi Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola által kiadott *Cselekvés iskolája* című folyóirat meghatározott szempontú elemzése. **Szabó Dóra Éva** szociálpedagógus hallgató *Várkonyi Hildebrand Dezső* A cselekvés

iskolája című folyóiratban megjelent gondolatait értelmezte. Tanulmányának üzenete: egy korszak pedagógiai-, pszichológiai törekvéseinek rendkívül értékes keresztmetszetét adja egy életmű meghatározott szempontú elemzése.

A következő tanulmányok témái kilépnek a régió keretei közül: elsőként a vidéki egyetemek oktatásába pillanthatunk be. **Rák Ágnes** szociálpedagógus hallgató a vidéki egyetemek tanrendjeit vizsgálja az 1930-as években: nevezetesen szegedi Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem 1936/37-es tanév első félévének, a debreceni Magyar Királyi Tisza István-Tudományegyetem 1936/37-es tanév első félévének, illetve a pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem 1931/32-es tanév első félévének a tanrendjeit. Kutatása során összevetette a három egyetem tanítási menetét, órarendeket rekonstruált, és következtetéseket vont le az egyetemek működésére vonatkozóan.

Tovább tágítva kört földrajzilag is: **Takács Ildikó** szociálpedagógus hallgató a két tanítási nyelvű oktatás történetébe vezeti be az olvasót. Kutatása az egyetem-történeti kutatás egy kis szeletébe, és a közoktatásban működő kéttannyelvű képzés specifikumaiba enged bepillantást. Munkájában a két tanítási nyelvű oktatás általános tendenciáinak bemutatása mellett megismerkedhetünk egy kisebb település: Gyöngyös iskolájának kéttannyelvű oktatási specifikumaival.

Ismét más régió kerül figyelmünk középpontjába: **Vincze János Farkas** az 1918–19-es spanyolnátha járvány közoktatásra gyakorolt hatását mutatja be tanulmányában. A több szempontú és gazdag forráselemzésen alapuló tanulmány Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye közigazgatási és oktatási működéséről ad képet. Munkája – jöhet egy vármegye középiskoláinak helyzetét mutatja be –, további kutatási irányokat jelöl meg.

Nagy Mariann és **Pákozdi Enikő** szociálpedagógus hallgatók az iszlám, mint komplex rendszer nevelési gyakorlatának jellemzőit mutatják be szakirodalmi források elemzése alapján. Az orientalisztika irányából indulnak, majd eljutnak az iszlám művelődés- és neveléstörténet szempontrendszeréhez. Tanulmányuk – céljuk szerint – figyelemfelhívó, mélyebb elemzésre kínál lehetőséget.

A tanulmányok szerzői munkáikat a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottság Neveléstörténeti Munkabizottsága keretében szervezett felolvasóülésen 2016. március 24-én nagy érdeklődés mellett bemutatták.

Tisztelt Olvasóink figyelmébe ajánlom tehát kötetünket, azzal a nem titkolt óhajjal, hogy fedezzék fel az itt közölt tanulmányokban azt a szellemi potenciált, amely a jövő kutatásait előre viheti.

Szeged, 2016. április 3.